

Az osztrák cs magyar flotta története a kezdetektől a XX. századig

Hozzáadta: olaf
2004. október 23. Szombat 11:08

Trieszt város tanácsa 1382-ben a kő tengeri hatalommal, (Velencevel és Aquilejával) szemben III. Leopold Habsburg herceg (Steiermark uralkodója és a birodalomalapító Rudolf bátyja) védelme alá helyezi a várost. A Császári-Királyi haditengerészet története ettől az évtől származhat, hiszen Ausztria tengeri kijáratához jutott. Az 1400-as években bekebelezi Fiumét, majd a horvát-dalmát partvidéket, amely Magyarországig része volt, még a mohácsi csatában el esett II. Lajos magyar király. Az 1541-es szerződés szerint Magyarországig és Csehországig és velük egy részben a partvidékek is Ausztriára szállt (152).

Az első 300 évben a török elleni védekezés során ariási jelentőségű tett szert az osztrák flotta, egykorral a tengeri flottát. Az uskok a török ellen harcoltak az Adrián, amelynek egyik-másik velencei kereskedelmi hajás is áldozatul esett. Ez hajborot robbantott ki Graz és Velence között, melynek következtében nagy gályák kezdődtek meg Triesztben. Ezek azonban sohasem szeltek el, mivel a Velencevel történeti bökkenő után elöregtek azokat. 1702-ben francia hajások támadták meg Triesztet, a Rastatti béke során Nápoly és Szardínia Ausztria tulajdonába került, ezzel tengeri nagyhatalom vált. A török elleni harcok utolsó nagy hajborot 1716-tól 1718-ig tartott. Savoyai Jenő herceg szárazföldi hadseregével levonult a Duna mentén Belgrád meghátrálásához, ehhez folyami hadihajásokat vetettek be. III. Károly császárral tárgyalta a tengeri kereskedelmet. Trieszt és Fiumét kikötővárossá alakította. A kereskedelem védelmére Triesztben tengeri hajásokat állított fel. (Az évszám: Trieszti Hajás had) Az új osztrák flotta magját hármas Nápolyból származó sorhajás alkotta, ezeknek és a többi újonnan épített hajásnak a feladata a kereskedelem védelme volt. 1725-ben az angol Deigo altengernagy, egyben az első osztrák tengeri flotta parancsnokává nevezték ki. Triesztben sorhajásokat és fregattokat építettek. A flotta zászlósa 1730 károlyi flotta zászlósa 1743 károlyi 1735-ben a Nápolyi Királyság és a spanyol Bourbonok kezébe került. III. Károly haditengerészete elenyészett. 1737-ben a főkapitányt elmozdították a San Carlo, az utolsó sorhajás építési elvált. 1744-ben érkezett Triesztbe a genovai Conte Luca Pallavicini saját hajásával. A tengeri hadiflotta főparancsnoka lett, majd 1753-ban megkapta a gályák és egykor hadihajás generálisa címet. A fiatal hajás had azonban a nem sokkal később az újonnan kirobbanó török elleni hajborotok miatt éretlen volt átadni felszerelésének nagy részét a dunai flottának. Ezáltal másfél évtizedes katonai megszállás után a Máriá Terézia 1775-ben megalapította a Trieszti Kelet-Indiai Társaságot, amelynek elnöke William Bolts brit tengerésztiszt lett. Szeptember 26-án a évszám Joseph und Theresia és Wilhelm Bolts parancsnoksága alatt ázsiai hajászott. A Delagoa-öbölben (1777-ben), valamint a Nikobaren (1778-ban) osztrák kolóniák alapított. A hajás 1781. május 6-án érkezett haza. 1781. április 28-án a évszám St. Johann und St. Anna nevű portugál fregatt megjelent a Delagoa-öbölben (Mozambikban) az 1777-ben alapított kis osztrák kolóniák elvált. A évszám Ferdinánd nevű hajásokat elkobozták. Pollet kormányzó és csapata fogságba került. Később szabadon engedték őket. II. József harmadik alkalommal alapította meg az osztrák tengeri flottát. Trieszt város a császárral védelmet kőrt az Adriára betört kalózok ellen. II. József kőrt kuttert vásárolt (Le Justine, Le Ferme), amelyek 1786. október 4-én Triesztbe érkeztek. Velük végtelen megalakult az Osztrák Tengeri Hadiflotta, amely 1918-ig fennmaradt. Első parancsnoka George Simpson kapitány volt. Aki ezt a tisztséget 1797. október 31-ig töltötte be. 1786-tól bevezették a piros-fehér-piros lobogót benne a cséppel, tetején a főhercegi koronával. II. József parancsára bevezetett haditengerészeti akadémia. Lobogó. A napóleoni hajborot Ausztria tengeri hatalmát fenyegették. A Földközi tengeren hagyományosan tengeri nagyhatalomként számon tartott Anglia játszotta a domináns szerepet és a szent tengeri hatalomra törtek. Franciaországot támadta. 1797-ben véget ért Velence ezeréves fennállása, amikor a franciák a velencei kikötő fegyvertelenségét megértve elfoglalták a várost és az ott állomásozó hajás nagy részét a campformában (1797. október 17-én) Napóleon Auszriának ajánlotta Velencét. Egy birtokba jutott V. flotta, amely 10 sorhajásból, 7 fregattból állt. 1798-ban Ancona kapitányi után Ausztria 5 sorhajás és néhány kisebb hajás is elfoglalt. Genovát ezután osztrák hajások vették át, még nem adta magát 1800. júniusában. A megszerzett és részben még fegyveres állapotban lévő francia sorhajásokkal a lehető leggyorsabban fel kellett állítani a tengeri hadiflottát, az ön. évszám hatodik Trieszti Hajás hadat. A flotta parancsnoka L'Espine gróf lett. A hivatalos nyelve az olasz lett. Velenceben, 1802-ben megnyitották a haditengerészeti akadémiát. A Harmadik koalíció hajborot a tengerparti területek elvesztésével ért véget 1805-ben. 1806. január 19-én Ausztria kivonul Velenceből átadva a császári- királyi flotta nagy részét Velencének. Miután a francia csapatok elhagyják Triesztet, a megmaradt flottából megalakul a 2. Trieszti Haditengerészet (1806-1809). Az 1809-es schellingbrunni béke eredményeként Ausztria kiszorult a tengerről. A császári- királyi flotta hajásit eladták. A Napóleon bukása 1814-ben Velence, Isztria és Dalmácia ismét Ausztria tulajdonába került. Az újjalakuló császári- királyi hajás had 10 sorhajásból, 8 fregattból és 14 briggből állt. 1817-ben a haditengerészeti tiszték száma 96 fő (Császári- Királyi hadsereg 1817-es állomány) akik között olasz származásúak is voltak. Az évszám Austriában az évszám Augusta hercegnéje nevű fregattok voltak amelyek a haditengerészeti jellegzetes fregatt típusainak első példányai lettek. Ezeket tetek el a száraz tengerentélen utazást, mikor Ferenc császárral Leopoldine nevű lányát vitték Brazíliaiban kiszemelt végállomáshoz Don Pedrohoz. egy időben kezdődött az osztrák hadihajások egész világra kiterjedő expedícióinak korszaka tengerészekkel, tudósokkal és kalandorokkal a fedélzeten. Idővel ezek az utak köpezték a természetét, másrészt a természetét, hadi és nappali mőzsepek még ma is megtekinthető gyűjteményeinek alapját. Ezen kívül a tengerészeti szállítások kiközpontját jelentették. 1821-ben a flotta 2 fregattal, 4 brigggel és néhány sánnal Amilcaro Palucci vezetésével vesz a nápolyi forradalom leverésében, de az ellenség flottájával nem került át a szállításra, mert csapataink a szárazföldön leverik a forradalmat. Ebben az évben alakult meg a Levante hajásraj, amelynek feladata a tengerészek

kalázzainak legyázás. 1824-ben Amilcaro Palucci delle Roncoe márkíri lesz a flotta főparancsnoka. Látrehozza a haditengerészeti főparancsnokságot, az új hajókat építette az új tisztkar látszajmát. 1826, szeptember 28-án Carolina korvett Skadamiránál elszállis egy gárrálg kalázzhajó. November 19-án a Giuso trabakel Cattalo/árkadia kázelben zátonyra fut. 1829-ben a marokkói (El Araish) helyi kalázzok rabláskákának megfákezesére indult bántetexpedíció, amit Francesco Bandiera vezetett. Á Á Á Á 1836-ban megalakul az Osztrák Loyd Az első osztrák tengőzhajózási társaság. Á Á Á Á 1840-ben egy brit-tárrák-osztrák koalíció sietett Libanonban a tárrákák segítésére agresszor Egyiptommal szemben az új biztosította az európai befolyást a Kelet-Mediterráneumban. Á Á Á Á Franz Bandiera ellentengernagy, a hajóhad parancsnoka partraszállás egységét vezetett Saida, Libanon akkori fővárosa kázelbe. A mindössze 19 éves Friedrich herceg, a Guerra parancsnoka Akkon erdőnek megrohamozásával elnyerte a legmagasabb katonai kitüntetést, a Mária Terézia Rend Lovagkeresztjét, valamint szívetegesei legnagyobb elismerés. Á Á Á Á A haditengerészet 1848-ig velencei volt, hiszen a hivatalos nyelv a fedélzeten az olasz tisztek az a legénység nagy része velencei. Ez majdnem a flotta felbomlásához vezetett, miután Velencében kikéltették a káztársaságot. Az olasz származású tisztek az matrások dezertáltak, csak 70 tiszt az 700 matrász maradt há az osztrák lobogáshoz. Trieszt parancsnoka, Gyulai Ferenc gróf vette át a parancsnokságot a megmaradt egységek felállításával, az katonákkal telt fel a legénység. Az új áztrieszti flotta az máj 1848 tavaszán blokád Velence kárel. A világtárelnelemben elsőszárritt használtak háláogballonból kihajtott bombákat. Radetzky marsall csatájban levett egy lombard-velencei felkelést (ezért jutalomból tábbek kázelítte a császár az az királyi haditengerészet kátsá bbi hajókat kapja.) Á Á Á Á Ferenc József 1848-ban 18 évesen lett Ferdinánd tárrákák császárja. Az új hajóhadat Triesztben építette fel. A szolgálati nyelv német lett, az olasz legénység az tisztek csökkent, helyére a korona minden országjáró érkeztek tengerészek. Á Á Á Á 1850 a flotta megújul Hans Brich von Dahlerup altengernagy kidolgozza flottafejlesztési tervét, amely 6 sorhajó, 10 fregattot, 6 korvetet, 24 gázóst, 6 brigget, 6 sárnert, 36 ágyúnaszárd építést tervez. Bevezetik a német hivatalos nyelvet. Az Isztria partjainál fekvő Pálla fő hadikikötő. 1854-ben Ferdinand Max herceg (Mexikó első bbi császárja az Ferenc József testvére) lett a hajó főparancsnoka. Parancsnoksága alatt a flottát modernizálták. Hátszáz, nyolc körüli, gázost az kisebb egységek építtek Pálla, Trieszt az Velence hajógyárjaiban. Á Á Á Á 1854 Ferdinand Miksa herceg lesz a flotta parancsnoka. Fejleszti a flotta hajóit, valamint a kikötő berendezéseket is. 1856-ban kezdeményezi a Novara fázókárli átújítás, valamint a császár-királyi tengerészeti arzenál alapkálételét Pállaiban. A Novara 1843-ban, Velencében áztmine néven épít, má a velencei forradalom alatt átkeresztelték áztliájra. 1862-ben átp-tik gázhajó. 1864 Maximilian herceget Mexikóba, ahol császár-örökös koronázta. 1868-ban á hozta vissza a holttestét. 1866-ban ott volt Lisszajnál, 1890-ben még mindig szolgálatban volt oktatóhajóként. A Novara fregatt Rea Italia megkosolása 1866 a poroszok megnyerik a tengeri uralomot v-vott kánnigrázi csatát. A fiatal Olasz Királyság szívetkezik a poroszokkal, hogy megkaparintsa a partmenti területeket az Dél-Tirol. Á Á Á Á Tegetthoff Lisszajnál legyázta a tálerben lévő Albrecht herceg Custozánál szárazföldi csatájban leverte a kátszer olyan erős olasz hadsereget. A káts győzelem kászánnhet, hogy Ausztria a partmenti területeket (Triesztet, Isztriát), valamint Dalmáciát az Dél-Tirolt nem vesztes el. Á Á Á Á 1867-ben kiegyezés után látrejött a dualista állam, az eddigi áztCsászár-királyi Haditengerészet az el-áztCsászár királyi Haditengerészet az lápett átlebe. A tengeri hadiflotta az elkávetkezendő ávekben a világon tengeri eseményen jelen volt, számos tudományos eredményt árt el. 1868-ban az SMS áztDonau fregatt az első állomáshajó, az SMS áztErzherzog Friedrich az ká-sárelben Kelet-ázsiaiba ment. 1869-ben a Szezi-csatorna megnyitása Ferenc József császár is részt vett, ásszekáttve ezt az ánnepi alkalmat egy szentföldi utazással. A flotta parancsnoka Tegetthoff volt. 1872-74 kázelítte a Peyer-Weyprecht expedíció az áztTegetthoff nevű hajóval sarkvidék kutatására indult, melynek során felfedezték a Ferenc József fázidet. A jázókáblák kázelít fagyott áztTegetthoff-ot legénység elhagyta. Az expedíció résztvevői gyalog verekedtek vissza magukat. 1881 Az áztErzherzog Friedrich korvett Hermann Czedit von Brándsberg fregattkapitány parancsnoksága alatt október 12-én dél-amerikai, dél-afrikai az nyugat-indiai missziós átra indult. 1884 az 1886 kázelítte az osztrák hajók az egész világon jelen voltak: az áztHelgoland az Nyugat-Afrikaiban, az áztFrundsberg az Kelet-Afrikaiban az a Várás-tengeren, az áztAurora az Brazília-Amerikaiban a Dél-Afrikaiba hajóztott, majd tovább Ausztrália felé, az áztNautilus az Kelet-ázsiaiban járt, az áztDonau az áztAlbatros az Dél-Amerikaiban, valamint Dél- az Nyugat-Afrikaiban. 1886 a január az augusztus kázelítte tartás krá alatt egy császár királyi hajó is részt vesz a sziget blokádjaiban. (áztRadetzky fregatt, áztKaiser Max az kaz-áztElisabeth az gázost, áztKerka az ágyúhajó, áztLussin az torpedóhajó, áztXV-XVI. az torpedóhajó). A hajóraj sorhajókapitány parancsnoksága alatt áll. 1891, július 28-án Wilhelm Márrth korvettkapitány az legénység a áztP gázost fedélzetén keleti hosszúság 21°45,8' az északi szélesség 35°44,8'-nél megmóri a Fázókázi-tengő (4.404 m) pontját, mely a mai napig a Pola-árok nevet viseli. 1901 a áztSzigetvár az SMS Alois Prapotnik fregattkapitány vezetése alatt kázelít-amerikai az áztzak-európai missziós átra indult. Február 11-én Ausztria Kelet-ázsiaiban birtok veszi Tientsin vidéket. A 7,1 km²-es területnek 40.000 ká-nai lakója van. Forrás: Kiss Csaba: A Császár királyi flotta kázirat